

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudnai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak **ét korona**, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidl Sándor Könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Nem hivatalos rész:* „Kada Elek polgármester“ szőlőfajta. (Képpel.) — Mit tegyünk elvénült gyümölcsfáinkkal? — Újabb nitrogén-trágyák. — Laboda és sóska hajtása. — Gyümölcsfák magvatlansága. — Kertészeti tapasztalatok. — *Közhasznú kérdések és teletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánkozások.*

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

„Kada Elek polgármester“ szőlőfajta.

Malakoff Usum × Muscat Candia.

(24. sz. ábrával.)

Tökéje erős és magas növésű, lombozata ritkás és szabályos állású. Fája erősen vastag és hosszasan ívelt, rügyei hosszas gúla-alakok.

Levelei nagyok, szélesen szivalakúak, négy mély metszetű öböllel. Éleik sűrűen, hegyesen és mélyen fűrészesek. Szövetük tömör, kövér síma felülettel.

Virágzata tökéletes alkotású, kissé ritkás bimbójú, szapora virágzású és egyenletesen termékenyülő.

Fürtje nagy, vállas gúla-alak, szerkezete közepesen laza; szára igen hosszú. (A 24. ábrán látható fürt hossza 23 cm., szélessége fent 17 cm.; a kocsányt itt hely hiányában meg kellett rövidíteni.) Bogyói igen nagyok, tojásdadok, borostyán-sárgák, a napfelőli oldalon barnafoltosak. Húsuk szilárd, magas fokú zamattal és sajátos kellemes mézszerű édességgel.

Nagyságánál, szépségénél és jóságánál fogva valószínűleg kincse a magyar esemegeszőlő-kultúrának.

Igen bőven terem és szeptember második felében teljesen beérik.

(Kecskemét.)

Mathiász János.

Mit tegyünk elvénült gyümölcsfáinkkal?

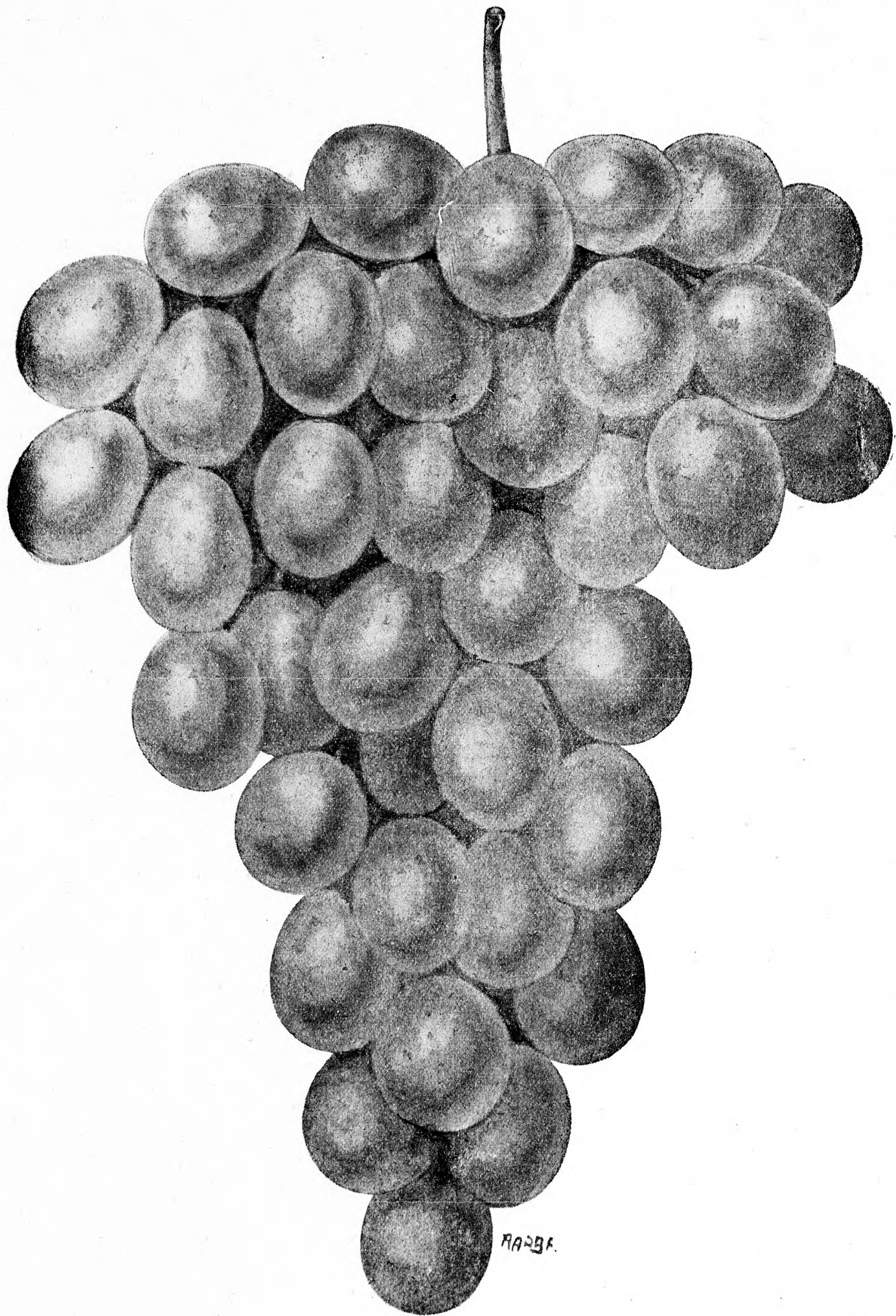
Erre vonatkozólag a „Hannoversche Obstbauzeitung“ a következő cikket közli:

Mint a világ összes élőlényeinél, úgy a gyümölcsfáknál is gyengülés áll be bizonyos életkorban és az életerő kimerül.

A parasztdvarek környékén gyakran találunk olyan fákat, amelyeknek galyain és ágain már alig látszik a tenyészetnek valami jele. A törzs belső része odvas és évek óta alig-alig hoznak a fák némi csekély termést. Az ilyen fának életét trágyázással és visszavágással meg lehet ugyan valamennyire hosszabbítani, de új erőt azoknak többé nem adhatunk.

Némelyek átoltás útján is megkíséreltik az ilyen koros, kimerült fákat megifjítani és kezdetben mutatkozik is némi csalóka eredmény, mert a fa erősen fejlődésnek indul, igen szép és bő termést hoz, de csakhamar beáll aztán a visszaesés. A termés mindinkább kevesebb és apróbb példányokból fog állani és új hajtásokat nem fog a fa többé hozni.

Az alatt az idő alatt pedig, amíg ez a céltalan erőlködés történt, fiatal, életerős fát nevelhettünk volna; ennél fogva nagyon is fontosra kell vennünk a dolgot, mielőtt egy koros fának átoltásához fognánk, hogy vajjon a reá fordított költség és fáradság az eredményben megtérül-e?

RAABE.

24. abra.

Amíg a fa egészséges, nem túlkoros és koronája rendes alakot mutat, addig annak átoltása érdemes vállalkozás; ha ellenben alsó ágai leszáradtak, a közbenesők pedig helyenként leveletlenek, kopaszok, úgy, hogy azok a termés leszedését megnehezítik, a törzs pedig odvas, akkor az átoltás annál már nem fizeti ki többé magát.

Ha az átoltott fának összes ágait levágjuk és ezzel a nedvkeringést teljesen a visszavágott ágakba oltott részekbe irányítjuk, akkor az buján fog kihajtani, csakhamar termő-részeket nevel és a harmadik évben már jelentékeny termést is fog hozni. De az ilyen fát azután — ha az túlkoros — a termésnek kellő kifejllesztése annyira kimeríti, hogy azt többé nem bírja kihaverni és az első termés súlya gyakran olyan nagy, hogy a laza sejtű ágak annak terhe alatt letörnek, vagy pedig erősebb szélroham kidönti magát az egész fát is.

Mindezeket a körülményeket tekintetbe véve, sokkal tanácsosabb tehát az időt, fáradságot és költséget új fák nevelésére, mintsem azt az öreg, mohos fának fentartására fordítani; mert a fiatal fákban nő a pénz, míg az öregekben az értéktelenné válik, vagyis más szóval: igyekezetünk teljesen kárba veszhet.

(K—y.)

Ujabb nitrogén-trágyák.

A föld termőerejének fokozásával együttjár az emelkedő trágya-szükséglet. A trágyák közt egyike a legfontosabbaknak a nitrogén-trágyául leghasználatosabb chile-i salétrom, amelyből csupán trágyázási célokra egymillió tonna vagyis tizmillió métermázsa körül hoznak be évenként Európába; ezt a mennyiséget az ipari célokra felhasznált salétrom még tetemesen növeli, úgy hogy kerek összegben 300 millió koronára becsülhető az Európába évenként behozott chile-i salétrom értéke. A nagyobbodó fogyasztás nemcsak tetemes és állandó áremelkedést okoz, hanem a chile-i salétromtelepek kimerülésének közeli veszedelmét is erősen fokozza. Ez előrelátható és mind közelebb fekvő veszedelem nyomása alatt, minthogy a kutatások újabb természetes salétrom-telepek után mindezideig eredmény nélkül maradtak, a chemiai nagy-ipar vette kezébe az ügyet és minden törekvésével rajta van, hogy a salétromot valamely más

nitrogén-trágyával pótolja, vagy pedig a salétromnak a természeti erőforrások felhasználásával történő mesterséges készítését lehetővé tegye.

A salétrom pótlására szolgáló szerves nitrogén-trágyák, u. m. a vérliszt, szaruliszt és szaruforgács, bőrliszt, csontliszt, már mennyiségüknél fogva sem jöhetnek tekintetbe; több jelentősége van ezeknél a világító-gáz és a kokszt gyártásakor melléktermékekül kapott ammónia-gáznak, amelyből a kénsavas ammónium néven ismert nitrogénes műtrágyát készítik. Ám ennek a mennyiségét tetemesen növelni nem lehet, mert ez a kokszt és a világító-gáz gyártásának arányaitól függ; nem is szólva arról, hogy a kénsavas ammónium nem oly gyors hatású nitrogén-trágya mint a milyen a chile-i salétrom.

Utóbbi éveinkben azonban néhány olyan találmány létesült, amely nitrogén-trágyáknak mesterséges készítését — a levegő nitrogén- és oxigén-tartalmának egyesítése útján a természetes vízi erők felhasználása révén — igyekszik megoldani.

Ilyen találmányok a következők:

1. A Birkeland és Eyde-féle módszer, amely szerint a vízierők felhasználásával termelt elektromos energiával létesített 3000—4000 C-foknyi hőmérsékletű villámos kisülések (villámos lángok) révén igyekszik a levegő két főalkatrészét: a nitrogén-gázt és az oxigén-gázt, nitrogén-oxiddá egyesíteni, amely vízzel salétromsavvá és salétromsavvá változik át. Ebből a salétromsavból azután mésszel *calciumnitrát*-ot (salétromsavas meszet vagyis *mész-salétrom*-ot) készít, amely trágya-hatás tekintetében megegyez a nátriumnitrátból (salétromsavas nátriumból) álló chile-i salétrommal. Az eljárás főbaja az, hogy az elektromos energia létesítésére szolgáló vízierők a téli fagytól és a nyári szárazságtól igen függnek; az energia-átváltoztatás (vízből elektromossá) nagyon költséges és ilyenkor temérdek energia-veszteség áll be; vagyis a *calciumnitrát*-gyártás meglehetősen bizonytalan, szaporátlan és drága. Ilyen vállalat létesült a norvégiai Notodden-ben és a vállalat további nagyarányú fejlesztését akképpen tervezik, hogy a vízierőkből mintegy 100.000 lóerőt értékesítenének, 60 millió koronányi befektetéssel. Némelyek az ily módon évenként készíthető mész-salétrom mennyiségét az évi lóerők számával egyenlő tonnában számítják, míg mások csak negyedére becsülik annak. Vagyis a 100.000 lóerővel évi 100.000 tonnányi, mások csak 25—

50.000 tonnányi calciumnitrát készíthetését tartják lehetségesnek.

2. Más nyomon halad a Frank és Caro módszere, amely ugyancsak a vízi erővel létesített elektromosságot használja fel energiaforrásul, olyképpen, hogy elektromos kemencéket állít fel, amelyekben égetett mészből és szénből calciumcarbido-t készít és a hevített calciumcarbido-hoz levegőt juttat, amidőn szén-kiválás közben nitrogén köttetik meg. A keletkezett termék: calciumciánamid; ezt az egyszerűbb *mész-nitrogén* elnevezés alatt hozzák forgalomba. Ez az anyag, trágyaként alkalmazva, a nedves talajban hamarosan ammónia-gázt termel, amely nitrogén-trágyaként hat. De a hatás — több helyen megfigyelve — nem teljesen megfelelő, mert a maró ammónia egyfelől káros hatású is lehet a fiatal növényzetre, de meg nem is egészen biztos és kivált nem gyors hatású növényi táplálék, mert előbb még salétrommá kell a talajban átváltóznia, ami nem nagyon gyorsan és nem veszteség nélkül következik be. Úgy, hogy manapság a — többnyire Olaszországban készített — *mész-nitrogén* meg nem bizható és elégtelen hatású készítménynek tekintendő, amelynek tehát értéke is bizonytalan.

3. A Bender eljárása megint más módszert követ. Nevezetesen kokszot, barnaszén, tőzeget levegővel éget el közel 2000 C-hőfokú gázzá, vízgőznek hozzávezetésével az u. n. generator-kályhában. Ez úton nitrogén-oxid keletkezik, amelyből az 1. szám alatt említett módon salétromsavat és ebből calciumnitrátot (salétromsavas meszet), vagyis *mész-salétrom*-ot lehet készíteni. Az eredmény igen megfelelőnek látszik, mert többek kísérletei szerint másfél tonnányi szénnel — elég egyszerű és nem drága berendezés révén — egy tonnányi salétromsav készíthető, e mellett még a tetemes mennyiségben keletkező szén-sav-gáz, cseppfolyóssá tétel útján szintén hasznosítható.

Úgy látszik, ez idő szerint ez az utóbb említett eljárás a leggyakorlatiasabb és eddigé leginkább ennek ígérkezik a siker pálmája, noha nem tudhatni, minő újabb találmányok támadnak máról talán már holnapra, amelyek a célt még könnyebben és ami fő: még olcsóbban közelítik meg.

Györy István dr.

Laboda és sóska hajtatása.

Vannak oly egyének, akiknek a zöldségeket az orvosok rendelik, hogy azokkal télen is táplálkozzanak; különösen pedig azoknak rendelik, akik gyomorbetegségben szenvednek. A laboda, vagyis a spenót és a sóska igen könnyen emészthető és vértisztító hatású zöldségek, amiért is eledelül közönségesen kedveltek, gyomorbetegség számára pedig nem nélkülözhető eledel.

Az ilyen téli zöldségek iránti kíváncsiak nagy városokban könnyen kielégíthetők, mert a kereskedő-kertészek mindig gondoskodnak arról, hogy ezekből is legyen nekik melegágyban elegendő téli mennyiség.

Nem így van a vidéki városban, vagy falun, vagy a pusztán, ahol a gazdálkodó uraság számára csakis az uradalom kertészenek kell erről gondoskodni. Az igaz, hogy ez költséges és sok munkával jár, de ha tekintetbe vesszük, hogy a trágya ilyen helyeken nem igen számít, rájövünk, hogy saját használatra mégis kifizetődik annak termesztése.

Leírom, hogyan termesztettem én labodát és sóska-t üveg alatt télen; talán hasznos lesz azoknak, akik még ezt nem próbálták.

Szeptemberben előkészítünk egy kihűlt melegágyat, azaz annak földjét felkapáljuk porhanyóra és elgereblyézzük szép egyenletesen. Ezután belevetjük a magot sorba, 20 cm. távolságra. Jól áthatóan megöntözzük. Az ablakot reá tesszük, hogy a kikelést sietessük. Ha igen meleg napok vannak, árnyékot adunk két deszkával. A magvak kikelése után szellőztetünk, hogy a növények fel ne nyurguljanak, később az ablakokat nappalra egészen le vesszük, éjjelre reá rakjuk.

Növényeink így gyorsan nőnek és megerősödnek s amikor már lehet, szedünk róla, de csak leveleket.

Novemberben az ágy oldalai mellett kimélyítjük a földet és a keretet jól körül rakjuk szalmás lótrágyával. Ezt december vége felé felfrissítjük és erősen letapossuk.

Nagy hidegek beálltával éjjelre a deszkatakaró fölé hosszú szalmás trágyát rakunk, nappalra — ha csak lehet — kitakarjuk. Enyhe téli napokon szellőztetünk is.

Ha a trágya hűlni kezd, ismét felfrissítjük. Így egész télen szedhetjük róla a friss leveleket, amelyek ilyenkor igen jók és finom főzeléket szolgáltatnak.

A sóskaival úgy jártam el, hogy egy széltől védett helyen sóska-ágyat csináltam a szabadban, olyan nagyot, hogy a melegágyi keret éppen befoglalta. Ősszel — október második felében — körülásattam az egész ágyat 40 cm. széles és 60 cm. mély árokkal. Ezt az árkot meghordattam lótrágyával, amelyet erősen beletapostunk; azután ráillesztettem a keretet és körülraktuk trágyával, jól megtaposva. Végül ráraktuk az ablakokat. A sóska vígan nőtt, úgy hogy hetenként kétszer lehetett szedni. Nagyobb hidegek beálltával ez is szalmás trágyával lett betakarva a deszka felett. Néha, gyengébb időjárás mellett szellőztettem. A keret körül rakott trágyát természetesen többször fel kell télen át frissíteni.

(Modor.)

Iváncsits István.

Gyümölcsfák magvatlansága.

K. Ewert alma- és körtefákon virágokkal olynemű kísérleteket végzett, hogy egy és ugyanazon fajtában: 1. az idegenbeporzást megakadályozta, 2. mindennemű beporzást meggátolt, 3. az idegenbeporzást lehetővé tette. A Cellini almafajtával tett két első kísérlet mindegyike magvatlan gyümölcsöket eredményezett, melyek egy része 100 gr.-nál egyenként többet nyomott. A harmadik esetben K. Ewert magvas gyümölcsöket kapott; ezek valamivel laposabbak voltak mint az előzők. Hasonló eredményeket adott a Clairgeau körtefajtával végzett kísérleti sorozat. Mindazonáltal a két első kísérleti sorozat esetében keletkezett gyümölcsökben a magvak kezdetleges fejlődése tapasztalható volt, ami azonban tökéletlen magvak képződéséhez vezetett. A harmadik kísérleti sorozatban itt éppen úgy, mint az almán, normális nagyságú magvak fejlődtek. A magvaknak kezdetleges fejlődését, előzetes megtermékenyítés nélkül, Ewert egyéb körtefajtákon is észlelte, ugyanez másféle almafajtákon, úgylátszik, szintén előfordul. Egyéb alma- és körtefajták a beporzás kizárásával egyáltalában gyümölcsöket nem szolgáltatnak; ismét egyéb fajtákon ugyanilyen körülmények között elnyomorodott vagy eltorzult gyümölcsök képződtek. A különböző fajták tehát e tekintetben nagyon eltérően viselkednek.

Minden valószínűség szerint tetemes számú alma- és körtefajta van, melyeknek virágai beporzás nélkül éppen olyan jó vagy csaknem olyan jó gyümölcsöt szolgáltatnak, mint a beporzás, illetőleg megtermékenyítés révén keletkeztek. Ez a körülmény jelentőségessé válhatik

olyan esetekben, amikor — miként ma általános kezd lenni a törekvés — csak kevés fajtát nagy tömegekben óhajtanak termesztetni; ilyen esetekben t. i. az idegenbeporzás nagyon meg lenne nehezítve. Ez okból a nagyban termesztendő, illetőleg tömeges termesztése egy-két fajtának olyan fajták közül volna választandó, amelyek idegenbeporzás vagy egyáltalában beporzás kizárásával is jó gyümölcsöket szolgáltatnak.

Schilberszky Károly dr.

Kertészeti tapasztalatok.

1. **A veréb, mint hasznos madár.** Ezt a madarat tolakodó élelmességéért és valljuk meg: torkosságával okozott kártételeiért rendszerint mindenütt csak üldözik és én mégis hasznosnak ismertem azt meg. Ugyanis Nagykomlóson a San Marco hercegnő szolgálatában töltött ötvenéves kertészi gyakorlatomban egy ízben rózsákat hajtottam egy növény szekrényben. Rózsáimat azonban erősen ellepték a zöld tetvek, amelyeket permetezéssel ez esetben azért nem pusztíthattam, mert ugyanabban a szekrényben olyan kényes növényeim is voltak, amelyek a permetezéstől, vagyis a permetezés okozta túlságos nedvességtől rothadtak volna. Ezért úgy segítettem magamon, hogy néhány kis éneklő madarat (ökörsem, pacsirta és tengelice) fogtam és ezeket bezártam a növény szekrénybe; pár nap alatt le is szedték rózáimról a tetveket mind. De egy más alkalommal ugyanígy hajtatott rózsáim oly korán tetvesedtek meg, hogy még akkor éneklő madarak sem voltak találhatóak és foghatók; csak egy verebet tudtam fogni és azt tettem be növényeimhez; ez alig pár óra alatt megtisztogatta rózsáimat a tetvektől, sőt ismeretes jó étvágyával a melléje tett két maroknyi zabot is elfogyasztotta.

Én tehát e tapasztalatom alapján jó lélekkel kiállítottam a veréb hasznosságára felől a bizonyítványt és nem csodálkozom a fölött, amit egyszer valahol olvastam, hogy valamelyik országba, ahol veréb nem volt, azt máshonnan telepítették be.

Nálunk — kivált a gazdák — haragusznak a verébre és üldözik azt. Mert ismeretes élelmességével a mezei terményekből is igyekszik kivenni a részét, amit egész évi rovarirtó munkájával megérdemelt. A mi népünk a földek mellett haladó közutak fái fészkelő verebeket is zavarja és üldözi, mert károsnak tartja. Én csak élelmesnek tartom és alkalmazkodónak, amit bizonyít a következő eset: A Nagybecskerek mellett lévő Melence-fürdő vendéglő-épülete előtt álló terebélyes akácfákon sok veréb tanyázott, lesve az asztal morzsáit és hulladékait; és ezek a verebek nem tudván a tömör épületen fészkelni, a fára raktak olyan esüngő és csak egyik oldalukon nyilással ellátott fészkeket, aminőket

más madarak szoktak. Hol tanútták ezt a verebek, nem tudom, de nem is hallottam senkitől és nem is olvastam sehol. (Valószínűleg a függő cinegék fészkeiket foglalták el azok! Szerk.) Mint érdekes megfigyelést, a felemlítésre érdemesnek tartom.

Ulmus Americana. Az amerikai szilfa egyike a legszebb útmenti-, árnyékadó- és erdei fáknek. Ez elnevezés alatt azonban különféle kertekben többféle fajváltozatot találtam. Én a páduai faskolából oltványban hozattam meg, de nagy örömmel tapasztaltam, hogy ennek magcsemetei mind állandó jelleget mutattak. Előnyeit a következőkben látom:

1. Csaknem minden talajban díszlik, egyedül vörös homokban nem, ahol különben más fa sem tenyészik, mert semmi nedvességet nem tart ez a talaj.
2. Fagyálló és naptól sem perzselődik meg.
3. Jól tűri a nyesést.
4. A hársfa után, amely nem mindenütt tenyészik, ez a legszebb árnyas fa.
5. Ha érett magvait május elején pár nap alatt lehullatta — ami félárnyékos helyre azonnal elvetendő — egész éven át semmi hulladékot nem ad, tehát nem piszkít.
6. Szép zöld lombja van.
7. Hernyók és bogarak nem ütnek rajta tanyát.
8. A szél nem tördösi össze, mert ágai hajlékonyak.
9. Magról igen könnyen szaporítható.
10. Idős korában jó építő- és szerszámát szolgáltat, azonkívül a legjobb tüzfát is.
11. Sokáig él, nagyra nő és igen ellenálló.

Janauscheck József.

Közhasznú kérdések és feleletek.

45. *Kérdés.* Rózsáknak nagyban való előállításával szándékozom foglalkozni, olyformán, hogy az évenkénti előállítási mennyiség 100—150 ezer legyen. Milyen nagyságú üvegház szükséges erre a célra? Van-e a rózsaszaporításnak ma már valami más módja is üvegház nélkül? Miféle magyar vagy német művet ajánlanának nekem, ahol e téren a hajtást, az üvegház készítését stb-t illetőleg magamat közelebbről tájékoztathatnám? Melyek ma a legkeresettebb rózsafajták?

Nagyósz.

B. K.

45. *Felelet.* **Rózsatenyésztés nagyban.** A kérdésből nem tűnik ki világosan, hogy 100—150,000 rózsavirág, cserepesrózsa, magastörzsű rózsza vagy gyökérnyakra oltott rózsza előállításáról van-e szó; mivel azonban minden egyes említett célra különböző alakú és különböző nagyságú vagy méretű üvegházakra van szükség, azért erre a kérdésre határozottan és részletesen nem felelhetünk, hanem csak azt a tanácsot

adhatjuk, hogy tessék ez irányban egy vagy több jó könyvet áttanulmányozni. Magyar nyelven van: Ottó: A rózsatenyésztés a szabadban és cserepekben; németből fordította: Benes János, ára 1.80 K.

Német nyelven pedig a következőket ajánlhatjuk: St. Olbrich: Die Rose, Zucht und Pflege. 116 ábrával, ára 5 Mk; F. Worthmann Reynolds Holes: Buch von der Rose, ára 5 Mk; Joh. Wesselhöff: Der Rosenfreund, ára 5 Mk. Növényházak építésére vonatkozólag legjobban ajánlható: Otto Schnurbusch: Die praktischen Kultureinrichtungen der Neuzeit.

A rózsának legjobb és legajánlatosabb szaporítási módja a szabadban a szemzés, növényházakban magastörzsű rózsáknál a szemlapozás és bokorrózsáknál a zöld-oltás.

Jelenleg a következő rózsafajták a legkeresettebbek (megjegyezvén, hogy egyes fajták egyik vagy másik helyen többé vagy kevésbé díszlenek és így többé vagy kevésbé elterjedtek):

Schneekönigin, Étoile de France, Caroline Testout, Ulrich Brunner, Fischer Holmes, General Jacqueminot, Kaiserin Aug.-Victoria, Liberty, Papa Lambert, La France, Maréchal Niel, Maman Cochet, White Maman Cochet, Étoile de Lyon, Cathérine Mermet, Vicomtesse de Folckestone, Franz Degen, Prince de Bulgarie, Mme. Ab. Chatenay, Gruss an Teplitz, Mme. Gabr. Luizet, Mrs. John Laing, Paul Neyron, Alfréd Colomb, Marie Baumann, Éclair, Eugène Fürst, Abel Carrière, Jean Liabaud, Pr. de Béarn, Van Houtte, Mme. N. Lavasseur, Crimson Rambler, Perle des Jardins, Mad Ravary stb. Rd.

46. *Kérdés.* Tíz-éves körtefa-oltványon eleinte császárkörte-nagyságú gyümölcsök termettek, melyek itt a felvidéken augusztus végén értek. Néhány év óta a gyümölcsök tönkremennek; eleinte rozsdaszínű penészgomba lepi el, azután meghasadozik és a beküldött gyümölcshöz hasonlóan viselkedik. Kérem tudatni, mi betegsége van és miként járjak el, hogy a baj megszűnjön?

Hejeze.

K. J.

46. *Felelet.* **Fuzikládiomos körte-gyümölcs.** A beküldött foltos és meghasadozott körtét a *Fusicladium pirinum* Fuck. nevű élősködő gomba támadta meg, még pedig súlyosan, előidézvén az úgynevezett varas-betegséget. Bizonyos körtefajták egyáltalában nem, vagy csak csekély mértékben szenvednek e bajtól. A megnevezett gomba a még fiatal, zöld vagy félerett gyümölcsöt, azonfelül pedig a leveleket és a még zöld hajtásokat támadja meg, amelyeken kisebb-nagyobb, zöldesbarna vagy feketés színű, hársonyszerű, olykor nemezes külsejű foltokat idéz elő. E foltok utóbb elparásodnak és megkeményednek, minek folytán a megtámadott részek, főként a gyümölcsök és hajtások varas külsőt kapnak. Az erősebben megtámadott levélzet időnek előtte lehull, minek kö-

vetkeztében az egész fa, főképpen azonban a gyümölcsök aprók és nyomorékok maradnak; ezek jórészt lehullanak. A gyümölcsök leginkább félrett korokban lesznek foltosak, illetőleg varasak, amikor a körte nem ritkán megrepedezik. Különös előszeretettel támadja meg ez a betegség a körtehajtásokat, amelyeken kezdetben hólyagszerű kiemelkedéseket idéz elő; ezek nem sokára felszakadoznak és sötétbarna, eleinte gyapotszerű, később kérges foltokká válnak, miáltal utóbb a vessző varas külsőt kap. Ily bántalom következtében a vesszők egy része már az első nyár folyamán elpusztul, csak a gyengébbokban megtámadottak vetik le magukról szerencsés áttelelés után a gomba előidézte feketés kérget.

A kártevő gomba leváló sejtek — konidiumok — által szaporodik, illetve terjeszti a betegséget, melyeket a szelek hordanak szét és előidézik a fertőzéseket. A gombától megtámadott és lehullott beteg leveleken és a vesszőkön, úgyszintén a gyümölcsökön télen át a gomba tovább fejlődik és rajtuk tokszerű képződményeket (perithecium-okat) létesít. Ezekben képződnek ki a tömlőspórák, melyek tavasszal a szelektől széthordatván, a betegség megindító gyanánt szerepelnek. Áttelel azonban a gomba micélium-alakban is, főképpen a megfertőzött vesszőkben és tavasztól kezdve újból konidium-okat létesít egész nyáron át. Az elrakott gyümölcsökön is tovább fejlődik e betegség a tél folyamán, főleg akkor, ha az erre használt helyiség meleg és nyirkos. Ez esetben a gyümölcsön levő foltok megnagyobbodnak és ha még ezenfelül penészgombák kerülnek rá, akkor könnyen rothadásnak indulnak.

A betegség ellen való küzdelem szempontjából ajánlatosak a következők: 1. Figyeljük meg a vidékünkön termesztett körtefajtákat és csak azokat szaporítsuk, amelyek a szóban forgó betegséggel szemben kevésbé fogékonyak. 2. A beteg vesszőket és galyakat legkésőbb a faüvészkor el kell távolítani és eltüzelni. 3. A lehullott beteg gyümölcsöket össze kell szedni és mélyen elásni, avagy szintén tűzbe vetni. A fákon levő beteg gyümölcsöt is le kell szedni és megsemmisíteni. 4. A fák alja gondosan fölgereblyézendő és az ekként összegyűjtött lombot eltüzelendő. Ajánlatos őszkor a fák alját jó ásonyomnyira felásatni, hogy a még ottmaradt levél- és gyümölcstörmelék a talajba kerüljön, ahol azután a gomba elpusztul. 5. Varas oltóvesszőket használni nem szabad, az ilyeneket el kell tüzelni, mert gyakran ezek révén terjed a betegség. Terjesztői e betegségnek az ültetésre kerülő varas csemeték is, miért is ilyenek beszerzését mellőzni kell. 6. Nagyon ajánlatos az 1—2%-os bordeaux-i folyadékkal való permetezés is, amelyet ha kellő időben és jól végeztünk, meglepő eredményeket ad. Először permetezzünk a fák fakadása előtt (2%); másodszer közvetlenül a virágzás előtt (1%); harmadszer mindjárt az elvirágzás után (1%) és végül negyedszer akkor, amidőn a lomblevelek legnagyobb része

már kifejlődött (2%). Ha a szomszédból való fertőzés veszedelme nagyon fenyegetne, akkor esetleg még ötödször is jó lesz permetezni, még pedig akkor, amikor a gyümölcsök fele vagy $\frac{3}{4}$ résznyi nagyságukat elérték. Sch.

Vegyes közlemények.

Mühle Vilmos †. A hazai kertészetet súlyos veszteség érte f. é. szeptember hónap 15.-én Mühle Vilmos, temesvári mű- és kereskedelmi kertésznek elhúnytával. A megboldogult jeles kertész 63 évre terjedt egész életén át, szívvel lélekkel csüggött szakmáján, amelynek művelésén és fejlesztésén élete végéig lankadatlan buzgalommal és kiváló rátermettséggel és szakavatottsággal munkálkodott. Erdemekben dús pályáján nemcsak szaktársai nagyrabecsülése, tisztelete és szeretete jutott osztályrészéül, de ismételt feléje fordult a legfelső elismerés is, amely őt a cs. és kir. udvari szállítói címmel és a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Elhúnyt hazánk egyik legelőkelőbb kertésznemzettségét borította gyászba, így nevezetesen a temesvári Mühle és Niemetz családokat. A temetés folyó hónap 17.-én délután volt Temesváron nagy részvét mellett. — Áldás és béke legyen hamvai felett!

Germán Ferenc †. Germán Ferenc, aki 19 éven át volt Hódmező-Vásárhely (kistói) főkertésze, folyó hó 6.-án reggel 4 órakor szívszélhűdés következtében, életének 62.-ik évében meghalt. — Nyugodjék békében!

(Gy.) **A budapesti nagy gyümölcskiállítás és vásár.** A szeptember 27.-én megnyíló országos gyümölcs- és szőlőkiállítás és vásár előmunkálatai rendkívül élénken folynak, Magyar Kázmér kir. tanácsos főrendezése mellett. A kiállításra az állami intézményeken kívül a vidéki gazdasági és gyümölcsészeti egyesületek és gazdák mintegy 150-en jelentkeztek. Azok a vidékek, amelyek szeptember folyamán gyümölcs- és szőlőkiállítást rendeztek, kiállításuk rendezett anyagával jelennek meg a budapesti kiállításon. A külföldi kereskedők közül — az országos gyümölcsészeti ministeri biztos felhívására — már eddig is igen számosan jelentették be, hogy a kiállításon és vásáron megjelennek, ami a hazai gyümölcskészletek értékesítésére nyilván jelentékeny haszonnal fog járni. Kívánatos ez okból, hogy mindazok, akiknek eladó gyümölcs- és szőlőkészleteik vannak, ott legyenek a kiállításon, amelyen nemcsak gyűjtemények, hanem ami a legfontosabb: főleg a kereskedelmi értékkel bíró és nagyban termesztett egyes gyümölcs- és szőlőfajták, továbbá a mintaszzerű csomagolás, valamint az aszalt és egyébként konzervált gyümölcsök díjazásáról is megfelelő gondoskodás történt. E célból állami és egyesületi arany, ezüst és bronz érmek, továbbá a kiállítás védőjének: **D a r a n y i Ignác** földművelésügyi ministernek gondoskodása-

ból, a legcélszerűbb kertésszerszükségletekből álló jutalmak is nagy számmal állanak a bíráló-bizottság rendelkezésére, amely elnökéül: Molnár István min. tanácsost, alelnökéül: Kodolányi Antal kir. tanácsost, jegyzőjéül: Győry István dr. kertészeti tanintézeti tanárt választotta meg. A bíráló-bizottság 3 csoportban fog működni, u. m. a gyümölcsök, a szőlő és konzervek csoportjában. A kiállítás a városligeti nagy iparcsarnokban egész okt. 4.-éig bezárólag marad nyitva, amely idő alatt a vásár is tartani fog. Okt. 5.-én és esetleg 6.-án pedig a visszamaradt készletek aukció-szerű eladása lesz.

(Gy.) **Új kertészképző intézmény a fővárosban.** A Magyar irzaelita kézmű- és földművesegylet, amely izr. vallású szegénysorsú és árva gyermekeknek iparosokká és földművesekké való kiképzésével foglalkozik, Budapesten a Rákospatak mentén 25 holdnyi területet vásárolt, amelyen szakképzett vezető alkalmazása mellett védettjei egy részének kertészeti és gazdasági kiképzését fogja lehetővé tenni. A telepen egyúttal nagyobb internátust is létesítenek. Erre a célra mintegy 300 ezer korona költséget irányoztak elő, aminek tetemes részét a rendelkezésre álló alapítványokból és adományokból fogják fedezni.

(Gy.) **Mintaszüret.** A kecskemét-miklóstelepi m. kir. vincellériskolánál a szüretelés munkája f. é. október 2.-ától kezdődőleg bármely napon bárki által megtekinthető. Továbbá minden pénteken d. u. 3 óra 30 perckor ingyenes szakelőadás is fog a mintaszerű szüretelésről az állami Miklóstelepen tartatni, amelyet az érdeklődő szőlősgazdák díjmentesen hallgathatnak. Az állami Miklóstelepi szőlőtelep a Kecskemét-Lajosmizsei h. érd. vasút „Miklóstelep” megállójától 30—40 perc alatt gyalogszerrel is elérhető.

(K—y.) **Gyümölcsfák értékének becslése.** Erre a fontos kérdésre vonatkozólag egy német szaklapban a következőket olvassuk: A gyümölcsfák értékének becslésénél többféle módon járhatunk el, amelyek közül Németországban a következők a leggyakoribbak:

1. A megbecsülendő gyümölcsfa utolsó három évi terméseredményét kiszámítjuk és egy jó középáregységet véve alapul, a nyert eredményből 10%-ot levonunk költségekre; a megmaradt összeget pedig 4%-kal tőkésítve, megkapjuk a fa értékét.

2. Az átlagos évi termés értékét 12-vel szorozzuk és az így nyert összeg szolgál a fa értékéül.

3. A még nem termő fáknál azoknak beszerzési árát vesszük alapul és azt évenként 75%-kal emeljük a fa valóságos értékeként egész a tizedik évig. Ettől kezdve azonban ismét csak a termés értéke szolgál a becslésnek alapjául.

4. Ha a termésátlagot bármely okból nem tudnók magállapítani, az esetben 10—20 év

közötti életkorú fáknál 1 mázsa, 20—30 év között 2 mázsa, 30—60 év között 5 mázsa és végre 60—80 év közötti életkorú fáknál ismét csak 2 mázsa termést vehetünk átlagul számításunknál.

(Gy.) **Kecskemét gyümölcsforgalma.** A kecskeméti gyümölcs piac nemcsak hazánkban elsőrendű, hanem számottevő a világforgalomban is. Kitűnik ez abból, hogy az évi elszállítás mintegy 100,000 métermázsát tesz ki a különböző gyümölcsökből; az utóbbi 5 esztendő átlaga például 101,000 métermázsára volt. Bőtermő éveken azonban ezt a mennyiséget 30—40 százalékkal többre lehet becsülni, mert például 1904-ben 140,000 métermázsára volt az elszállított gyümölcs mennyisége, amikor egyedül kajszibarackból mintegy 58,000 métermázsát vittek ki Kecskemétről. A kivitelre szánt gyümölcsöt most már rendszerint fedeles kerek kosarakba vagy levarrott füles kosarakba csomagolják és a régebbi csomagolást a fedetlen, felpúpozott és vászonnal letakart és levarrott barna vesszőkosarakba már csak a közeli piacokra szánt gyümölcsnél alkalmazzák.

(Gy.) **Homoki szőlők és a szárazság.** Egyik előfizetőnk: Peti János úr, a somogyszobbi Kővölgy-pusztán szőlőkezelő, a helyszínén tett megfigyelései alapján többféle tapasztalatait közölte velünk, amelyek közül a főbbeket a következőkben foglaltuk egybe:

„A már pár év óta évenként bekövetkezett szárazságot, a homoki szőlő sok helyen igen megsínylette, de leginkább a bakhátas művelésűek, amelyekben kellő mély kapálást éppen a bakhátas művelés folytán vezetni nem lehet. Éppen azért új telepítéseknel a terület megválasztásán és a talajnak gondos és megfelelő megforgatásán kívül kivált a fajta helyes megválasztására is gondolni kell, mert a szárazságot a fajta nem egyenlően tűri. Nagyon száraz buckás és dombos, partos ne legyen a szőlőtelepítésre kerülő talaj, vagy ha ilyen részei is vannak, úgy oda a gondos forgatás után csakis olyan fajta ültetendő, amelyek jól bírják a szárazságot, mert különben a mutatkozó termésnek $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ része is lesül, mihelyt nem táplálja és nem védi azt az elsült levéltet. Ilyenkor a kötöző vagy kapáló munkás is sok kárt tehet a vigyázatlanságával a hiányos levéltettől kellőképpen nem védett termésben. A telepítésnél igen fontos a vesszőknek olyképpen való ültetése, hogy sík művelést lehessen alkalmazni; vagyis nem szabad a vesszőket nagyon mélyen ültetni. Sok gazda azért kénytelen bakhátas művelést alkalmazni, mert a tőkefej oly alacsony volt, hogy ha bevágás-kapálást tett, a tőkefejet eltakarta a homok és ennek folytán sok harmatgyökér keletkezett és a hajtások is meggyökeresedtek, minélfogva a rájövő tavaszi metszéskor csapokat hagyni nem lehet. Pedig a bakhátas művelés szárazságban hátrányos, mert ez a kellő mély talajművelést (kapálást) megakadályozván, a korai levélhullást és a termés csökkenését eredményezi. Tapasztalataim szerint igen megsínylettek a szárazságot: a Mézesfehér,

Kadarka, Zöld szilváni, Chasselas-ok, Rakszőlő; ellenben jól kibírták: az Olaszrizling, Oporto, Nagyburgundi, Juhfark; amiért is száraz, partos vagy buckás fekvésekben az utóbbi fajták ültetése ajánlatosabb.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. Kaposkeresztúr. Mindhárom kérdezett szőlőfajta bőtermő és a talajban nem válogatós; későn érnek, esős időben rohadnak; de még legjobban ellenáll a rothadásnak a Szlankamenka. Ennek és az Arramon-nak gyenge bora van; a Szerémi zöld bora jobb, de ez köztük a legérzékenyebb a Peronospora iránt, amiért is gondosan és elégszer kell bordeaux-i folyadékkal permetezni. Hogy kell-e már szénkénegeznie, az attól függ, van-e már a gyökereken Phylloxera; ha talál rajtuk, ott szénkénegezni kell.

H. S. N — n. A sok meszet tartalmazó kötött talajú föld, amennyiben így látatlanban hozzászólhatunk, valószínűleg televényben szegény és talán száraz természetű lesz; éppen azért inkább ajánljuk oda a természetes (istálló) trágyát, mintsem a mesterségeseket. Ez utóbbiak inkább laza és nyirkasabb talajokra valók. Igen meszes talajra szuperfoszfát helyett inkább a Thomas-salakliszt való, továbbá kénsavas ammonium helyett a chile-i salétrom. Káli-trágya pedig csakis homokra ajánlato; kötött talajon nem igen van hatása.

B. K. A. Rákóczi falva. Az I. számú jelzéssel beküldött körtét finomnak és tenyésztésre érdemesnek találtuk; fajta-neve valószínűen: Courtray-i ananász-körte (olv.: kurtréi). A II. számú jelzéssel küldött körte, amennyiben a nem egészen jellegzetes példányokról megítélhető, alighanem a Csatár-körte.

J. I. Lekenec. Vajjon az Ön igényeinek mindenben megfelelnek-e a kérdezett kertészeti könyvek, azt mi nem tudhatjuk; de hogy értékes és jól használható könyvek azok, azt bátran mondhatjuk. Ezeket mind megkaphatja akár a Pátria nyomdai társulattól, Budapest, IX., Üllői-út 25, akár Nagel Ottó könyvkereskedőtől, Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. sz. A Gy. Lexicon-t nekünk nem küldték meg, így nem is szólhatunk hozzá.

M. J. Temesgyarmata. A kiadóhivatal most már csak a tavalyi számokat pótolhatja; a régiek évfolyamokból egyes számok nem állván rendelkezésre, azok — sajnálatunkra — többé nem pótolhatók.

P. J. dr. Budapest. A meghatározás eredménye a következő: A fehér színű alma fajta-neve: „Lord Suffield”; a piros alma két fajta volt, u. m. 2 drb. belőle: „Muskotály-renet”, a 3-ik (hibás, rohadó) valami más, amelyet az egy hibás példányról meghatározni nem lehetett.

G. J. Nagyösz. Magánosak ilyen segélyezésre nem számíthatnak. Oly szövetkezetek, illetőleg társulások azonban, amelyek bolgár módra alakulnak és megfelelő helyen nagyobb területek bolgár rendszerű művelésére vállalkoznak, a földművelésügyi miniszter úrhoz kérvényt nyújthatnak be az iránt, hogy esetleges vízemelő készülék és megbízható magvak beszerzése tekintetében támogatásban részesüljenek. Az eredmény attól függ, hogy érdemeseknek bizonyítják-e magokat a támogatásra.

O. J. Budapest. A Schacht-gyár részéről forgalomba hozott gyümölcsfa-karbolleumok közül az A-jelűt ősszel (levélhullás után) és télen 30%-os oldatban lehet vértetvek és paizstetvek ellen a törzsek, erős ágak és galyak beecsetelésére alkalmazni; ugyanakkor a vékonyabb korona-részeket, valamint az alakított gyümölcsfákat 20%-os oldattal kell bepermetezni. Egyébiránt sokan gyengébb oldat alkalmazását célszerűbbnek mondják; nevezetesen 10%-os oldatnak permetezés útján való alkalmazását, amit télen át többször is megismételnek. A fák lombos állapotában a B-jelű készítményt 10%-os oldatban ajánlja a cég permetezni, noha a vigyázat itt sem felesleges, mert ha nem nagyon finom a permeteg, akkor a lombot perzselheti az. Az A-jelűt a lombra permetezni legfeljebb 1/20%-os oldatban szabad, mert ez inkább perzsel, mint a B-jelű, amiért is az A-jelű inkább a téli védekezésre való.

Egyébként pedig tessék az elárúsító cégtől: Straub U. festékkereskedéséből (Budapest, IV., Városház-utca 4.) meghozatni az alkalmazásra vonatkozó ingyenes útastást és azt figyelembe venni az alkalmazásban.

I. K. Révfülöp. A válasszal azért késtünk meg, mert illetékes szakmunkatársaink hosszabb ideig távol voltak és a feleletet csak most visszatértük után adhatták meg.

B. Gy. V. isa. Mi sem tudunk többet, mint amennyit annak idején közöltünk. Ha még nem kapták meg: bizonyára rövidesen meg fogják kapni. Az ilyesmi nem történik mindig úgy, amint az intézők maguk is óhajtják és ha késés történt, annak bizonyára megvan az oka.

T. B. Kula. A küldött szőlővesszőkön és hajtásokon semmiféle betegségi ok nem volt megállapítható. A bajnak a gyökérzetten kell lenni, esetleg a talajban magában. Tessék vizsgálatra a beteg tőkék gyökérzetéből 2—3 drbot beküldeni.

K. D. Péterréve. Azokat a számokat csak ugyan e napokban nyomtatják újra; egy kis türelmet kérünk tehát a kiadóhivatal részére.

D. H. Nyiregyháza. A hozzánk véleményadás végett beküldött dió a közönséges papiros-héjú diónak, az u. n. Cinege-diónak egy meglehetősen állandóvá lett változata, amely nem való nagyban szaporításra, mert a szállítás közben könnyen összetörik, a bele pedig hamar avasodik.

M. M. Budapest. 1. «Gravensteini»; 2. «Téli arany-pármén» volt.

H. Á. Nagyhalmagy. 1. Téli arany-pármén; 2. Lángos bibornok; 3. Valami ismeretlen édes alma, amely a tovább szaporítást nem érdemli, amiért is jobb fajtával való átoltása ajánlatos.

M. J. Sopronya. A kisebb renet-alma neve: Csikos Canadai renet; a nagy fontos alma: Gloria mundi (Világ dicősége), amely utóbbit mint rossz fajtát, átoltásra ajánljuk.

H. S. Nemespátró. L. B. Nagykároly. R. J. Hernicsa. B. J. Mohol. M. J. Offszonicsa. B. B. Budapest. B. K. Nagyösz. H. K. dr.-né. Jobbágyi. K. J. Székesfehérvár. B. F. Bácsföldvár. P. Gy. Szeged. H. J. Jánosföld. Levelet irtunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

Nagyobb hirdetések	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona	korona		
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2 " " " " " " " "	300	200	100	40	kövér betűvel	8
1/4 " " " " " " " "	150	100	50	20	3-szori közlés után 20% engedmény.	
1/8 " " " " " " " "	75	50	25	10	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	fél-áron

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet. A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt

FAISKOLA - CIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorfák, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánkozik.

PECZ ÁRMIN

CS. és KIR. UDV. MÜKERTÉSZ ÉS FAISKOLA - TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Újdonság.

Szabadalmazva.

ÜVEGHÁZI és MELEGÁGYI ABLAKKERET

vasból és falécből szerkesztve, tehát elpusztíthatatlan, 1 m. széles, 1,50 m. hosszú, darabja csak 5 korona. A keretek tetszés szerinti más méretekben kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve kapható:

TÖRÖK IÓZSEF szabadalm. üvegházi és melegágy-keretgyárban
SZEPES-MINDSZENTEN Szepes-megye.

Vas és fa elpusztíthatatlan.

Veszek Waggon-számra minden mennyiségű egészséges, száraz vékonyhéjú,

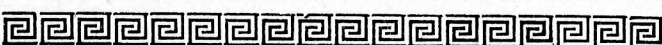
idei diót.

Árajánlatokat nagyobb átlag minta beküldésével kérek.

KOVÁCS VILMOS diónagykereskedése

Budapest, VI., Eötvös-utca 29.

Telefon Interurban: 87-94.

Aranyérem
Budapest, 1902.
Alapított 1876.

Unzeitig Ferencz

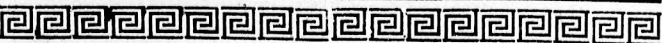
cs. és kir. udvari szállító

különlegességi gyára teljes növényházak építésére és melegvízfűtések berendezésére.

BUDAPEST = **WIEN,**

VIII. Gyöngytyúk-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.

Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek. Helyszini megbeszélés nem lesz felszámítva.

A közismert és hazánkban is már sokoldalúlag kipróbált

**SCHACHT-féle
GYÜMÖLCSFA-
KARBOLINEUM**

ezután már csak tömörített alakban mint kivonat kerül forgalomba, ami által e szer jelentékenyen olcsóbbodott, mert így háromszor annyi vízkeverést is eltűr, mint az eddigi. Most a lombos fák és bokrok fecskendezésére a „B” jelűt kell alkalmazni és pedig 1 : 9 arányban. (1 kg. B jelű 9 liter vízzel vagy még többel keverendő.)

STRAUB U. festéküzletben

Budapesten, IV., Városház-utca 4.

Rózsavadcsemeték. Kitüntetve állami és egyesületi éremmel, 100.000 drb. válogatott, egyenes, dús gyökérzetű, jól beérett I. rendű alanyok nemesítéséhez képen 150—250‰ magas, 100 drb 7 kor. 50 fill., 1000 drb 60 korona. Szállítja: Huszár György [rózsavadcsemete-telepe, Budapest, VII., Mexikói-ut 64. (1)

Picea excelsa. Lucfenyő. Fürtösfenyő. 40 cm.-től 120 cm. magas drbonként 0-30 kcoronától 1-20 koronáig, 10 drb 2-80 koronától 11 koronáig, 100 drb 27 koronától 100 koronáig, 1.000 drb 260 koronától 900 koronáig kapható Copony első magyar díszfenyőfaiskolájában Kőrmenden. 120 fajta fenyőfákról szóló képes árjegyzék ingyen. (2)

Szőlővessző hazai gyökeres. Mézesfehér, Olasz-rizling telek-üresedés miatt jutányosan eladó. Kék óriás, ezüstszőrmés nyúlak, a hány hónapos, annyiszor 2 koronáért eladó. Weisz Sándornál, K.-Nyék (Fejér-m.). (3)

Tenyészképes ezüst prém-nyúlak 4—5 koronáért beszerezhetők, Scherk Gyula nyúltelepén, Bácsalmáson. (4)

Száritott csipkerózsa-gyümölcshejből és magból olesó mintaaajánlatot kér Eduard Loewenthal, Bodenbach a/Elbe. (5)

Eladó. Fekete Bantán, arany-ezüst éremmel kitüntetve 4—5 ára 6—8 korona, Becherer Jenő, Tokod. (6)

Koszorúkötészet alkalmas thujazöldet, mahonia-, és borostyán-levelet megvételre keresek. Ajánlatokat kér, Lehoczky Sámuel műkertész Újszeged. (7)

Pergetett méz. 5 kiló bérmentve fehér 8 korona, sárga 7 korona, Török József méhtelepéről Öcsöd. (8)

Eladó szőlőoltvány. Kadarka, Oportó, Olaszrizling, Mézesfehér, Rakszőlő, ezrenként 140 korona, Chasselas rouge, Chasselas croquant, Madeleine angevine, Madeleine royal, Ezeréves, Kossúth Lajos emléke, ezeknek száza 20 korona. Csabagyöngye 100 drbonként 40 korona, ezen oltványok csakis elsőosztályúak, II. osztályú félárban értendő. Ugyanezen fajtákból simavesszők is kaphatók. Rendeléseket elfogadok. Ladányi István kertész, Kőrös-Tarcsa. (9)

Szőlőszállításhoz 5-kilós kosarak kerestetnek nagyobb mennyiségben megvételre. Ajánlatok az orosházi m. kir. kertgazdasági tanszék vezetőségéhez intézendők. (10)

Veszek őszibarackmagot. Nagygyümölcsű, túlérett, fajtisztán gyűjtött fehér és piros duránci magvait jól fizetem. Petrovits István szőlőbir okos Kecskemét. (11)

Aki szép, jó, olesó díszfát, díszbokrot, gazdasági fát akar, kérjen árjegyzéket Krebs Zoltántól Szarvason. (12)

Eladó: Faiskolámból az ősz folyamán 111.000 drb. 1—2—3—4-éves almafaoltvány, Aranypármén, Jonathán, Sárga Bellefleur, Batul, Casseli, Sóvári, Arany kormos, Fehér kálvil, Török Bálint, Londoni pepin, melyek ezer számra kaphatók. És még 20-fajta almafa. Körtefák: 30.000 drb. 32 fajtában. Oltott Besztercei és más szilvafák 20.000 drb., cseresznye-, meggy-, diófa stb. Árak 40—50—60—70—80 fill. azok erőssége szerint. Alma-, körte-vadcsemete 200.000 drb. Tessék árjegyzéket kérni. Szász János faiskolója Nagybányán, Szatmár-m. (13)

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket

melyekkel nagy munkaerő- és anyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőművelési árjegyzékünket **szőlővédekezési gépekről, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-u. 31.

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcs-faiskolájában Cegléd (Pest m.) ez év tavaszán nagyobb mennyiségű (300—350 ezer drb.) nemes gyümölcsfa-cseméte kerül eladásra, 1—5-éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyú szeder, bollvillei körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3-éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy (Prunus Mahaleb), sárgabarack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 drb. 80 kr.-tól 1 frt 80 kr.-ig, 1000 drb. 7 forinttól 17 forintig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésre igen alkalmas, 1—3-évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb. 2 frt 50 kr.-tól 13 frt.-ig. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb. 40—60 kr. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege szőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb. 3 frt.-tól 7 frt.-ig, gyökeres 15 frt.-tól 20 forintig. Tessék árjegyzéket kérni! (14)

Eladásra kerül őszi és tavaszi szállításra 100.000 drb. rendkívüli szép növésű gyümölcsfa-oltvány a legjobb fajtákban. Továbbá 20.000 drb. nemes rózsza, 500.000 drb. szőlővessző. Megrendelést elfogad Zima Ferenc kereskedelmi kertész Békés. Tessék árjegyzéket kérni. (15)

Legjobb minőségű túlevelű, lombfa- és gyümölcs-magvakat, több millió erőteljes, dúsgyökérezetű tölgy, kőris, juhar, éger, Maclura, Gleditschia, akác, luc-, erdei-, fekete-, jegenye-, vörösfenyő-csemetéket, valamint többször iskolázott lombfahangokat, sorfákat, díszfenyőket, **vadgyümölcs-facsemetéket** és egyéb faiskolai cikkeket legjobb minőségben szállít Faragó Béla es. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. (16)

Munkába, vagy 600 K.-ért bérbe adok 5000 négyszögöl földet lakással, szőlő-gyümölcs- esetleg gyógynövény-termesztéssel; eladó továbbá Mentha piperita és Mentha crispa gyökérsarj, száza 60 fill. Rutapalánta 30 fill. Mokry Juliánál Nagytétény Ó-hegy, Budapesten, Bokréta-u. 30. (17)

Megjelent alulirotnak 48.-ik évfolyamú 1908. őszi és tavaszi faiskolai ár- és névjegyzéke, hol mindennemű gyümölcsfák, gyümölcsbokrok, vad-csemeték, díszbokrok és fák stb. a legjutányosabb árakban beszerezhetők. Megkeresésre árjegyzékkel készséggel szolgál Kirschner András kertész, faiskola-tulajdonos Kalocsán, (Pest-m.). (18)

Vizslák, német rövidszőrűek, 10 hónaposak, fajtiszták, idomítva eladók, Honfi Lőrinc, Drávavásárhely. (19)

Az Irinyi kertészet, posta Portelek, Szatmár-m., új árjegyzéke gyümölcsfákról, fenyőkről és tujákról érdeklődőknek bérmentve megküldetik. (20)

Gáspár Antal gyümölcsstelepe Maros-Vásárhelyt ajánl okt. hónapi szállításra **erdélyi zamatos faj-almákat** Arany-pármén, Ananász-renet, Casseli renet, Batul, Pónyik, Törökbálint, Páris és más finom renet fajtákból 100 darabonként I. rendű minőségben 5 koronáért, II. rendű választásút 3 koronáért. Az árak egyenként selyem papirba göngyöléssel és gondosan ládába csomagolással, Marosvásárhelyi állomáson frankó ládával és csomagolással értendők. (21)

Kertésznek: azonnal bérbe adom több évre Zöldséges-gyümölcsös kertemet. Pöstyén, Jisztel József. (22)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Vincellért keresek, aki a konyhakertészethez és gyümölcsfák kezeléséhez is ért, lehet nős vagy nőtlen is, semmi tudálékosság sem szükségeseltetik, csak józan életű, munkaszerető egyén legyen. Fizetés megbeszélés szerint. Yery Antal, Nagy-Écs, Győr-vármegye. (23)

Allást keres november közepére egy 44-éves kiscsaládú kertész, aki szakmájának minden ágában kellő jártassággal bír, oly községben, ahol iskola van. Elvállal városi, temetői vagy uradalmi kertész állást. Szíves megkereséseket kér Tóthfalusi Imre uradalmi kertész Bojár, (Hajdú-m.) u. p. Bojár-Hollós. (24)

Vincellért, nőset keresek 3 hold kertemhez október 15.-én vagy novemberben belépésre. Értsen gyümölcsfa, szőlő, virág műveléshez. Fizetési ajánlatot bizonyítvány-másolatokkal Kollár Lajoshoz, Budapest, Viziváros. (25)

Allást keres szakértő műkertész, aki érti a kertészet összes ágait, nős, 30-éves, két gyermek atyja, jó bizonyítványai vannak, beszél magyarul, németül románul, érti a fatenyésztést, nemesítést, az üvegházi virágok és növények nevelését, díszkertészetet, méhészetet, szőlészetet, konyhakertészetet, és a korai zöldségtermesztést. Címe Ács Sánta Antal, műkertész, Kiskunhalas, Pest-megye. Szécsényi-u 330. (26)

Vincelléri állást keres munkaszerető, józan életű egyén, aki hegyi és homoki szőlő és faiskola kezelésben, gyümölcsfa-szemzésben nagy gyakorlattal bír. Címe Halasi Károly okl. vincellér Pusztamonostoron. (27)